



**KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ**  
**Sağlık Uygulama ve Araştırma Merkezi (Farabi Hastanesi)**  
**Başhekimliği**

**ORGAN NAKLİ KOORDİNATÖRLÜĞÜ ORGAN BAĞIŞI İŞLEYİŞ PROSEDÜRÜ**

Dok. Kod: ON.PR.04

Yayın Tarihi:16.06.2021

Revizyon No:01

Revizyon Tarihi:10.05.2023

Sayfa Sayısı:3

## 1.0 AMAÇ

KTÜ Sağlık Uygulama ve Araştırma Merkezi Farabi Hastanesinde organ ve doku bağıışı başvurularında izlenecek yöntem ve esasları belirlemek.

## 2.0 KAPSAM

KTÜ Sağlık Uygulama ve Araştırma Merkezi Farabi Hastanesinde kişilerin yaşarken organ bağıışı işleyiş sürecinde çalışanları kapsar.

## 3.0 KISALTMALAR

**TDİS:** Transplantasyon, Diyaliz ve İzlem Sistemleri

**BKM:** Bölge Koordinasyon Merkezi

**UKM:** Ulusal Koordinasyon Merkezi

**SKS:** Sağlıkta kalite standartları

**KTÜ:** Karadeniz Teknik Üniversitesi

**GKS:** Glasgow Koma Skalası

## 4.0 TANIMLAR

**Organ Nakli Koordinatörü:** Hastane yönetimi tarafından görevlendirilen doktor, hemşire ve sağlık memuru olan ve Organ Nakli Koordinatörlüğü Sertifikası bulunan kişilerdir.

**Organ Bağıışı:** 18 yaşını doldurmuş bir kişinin hayatta iken serbest iradesi ile tıbben yaşamı sona erdikten sonra doku ve organlarını başka hastalarının tedavisi için kullanılmasına izin vermesi ve bunu iki tanık huzurunda belgelendirmesidir.

**Organ ve Doku Bağıış Formu:** Sağlık Bakanlığı tarafın oluşturulan ve doku ve organ bağıışında bulunmak isteyen kişilerin doldurmak zorunda oldukları belgedir.

**Organ ve Doku Bağıış Kartı:** Sağlık Bakanlığı tarafından oluşturulan, Organ ve doku bağıışında bulunan kişilere verilen karttır.

## 5.0 SORUMLULAR

|  |
|--|
| • Başhekimlik                                      |
| • Hastane Başmüdürü                                |
| • Kalite Koordinatörlüğü                           |
| • Organ Nakli Koordinatörü                         |
| • Beyin Ölümü Ekibi                                |
| • Yoğun Bakım Sorumlu Doktoru ve Sorumlu Hemşiresi |

## 6.0 FALİYET AKIŞI

### 6.1 ORGAN BAĞIŞI SÜRECİ İLE İLGİLİ GÖREV VE SORUMLULUKLARI

### 6.2 BAĞIŞ SÜRECİNİN KOORDİNASYON VE TAKİBİ

### 6.3 ULUSAL BÖLGE KOORDİNASYON MERKEZLERİ İLE İLETİŞİM SÜRECİ

### 6.4 POTANSİYEL VERİCİLERİN BELİRLENMESİ

### 6.5 ORGAN VE DOKU BAĞIŞI TEŞVİKİ

### 6.6 BEYİN ÖLÜMÜ YÖNETİMİ

### 6.7 VERİCİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

### 6.8 ORGANA ÖZEL SECİM KRİTERİ

### 6.9 VERİCİ VEYA YAKINININ BİLGİLENDİRİLMESİ VE RIZASININ ALINMASI

### 6.10 KADAVRA VERİCİNİN BAKIMI

### 6.11 KADAVRA VERİCİ CENAZESİNİN HAZIRLANMASI VE TESLİMİ

## 6.1 ORGAN BAĞIŞI SÜRECİ İLE İLGİLİ GÖREV VE SORUMLULUKLAR

### Başhekim

KTÜ Sağlık Uygulama ve Araştırma Merkezi Farabi Hastanesinde organ bağışı için gerekli olan Organ Nakli Koordinatörleri ve Organ Bağış Birimini oluşturmasını ve devamlılığını sağlamak

### Kalite Koordinatörlüğü

Organ bağışı işleyişinin Hastanemizde SKS düzenlenmesini sağlamak.

### Organ Nakli Koordinatörlüğü

Organ bağışı ile ilgili süreçleri uygulamak ve devamlılığını sağlamak

### Hastanenin Bağış ve Nakil Süreci ile İlgili Görev ve Sorumlulukları

- Gerçekleştirilen organ ve doku nakli çeşitliliği ile ventilatörlü yoğun bakım yatak sayısı dikkate alınarak uygun sayıda organ ve doku nakil koordinatörü görevlendirmek ve gerekli eğitimlerin alınmasını sağlamak
- Organ ve doku nakli koordinatörleri için uygun nitelik ve donanıma sahip çalışma ofisleri oluşturmak
- Organ ve doku çıkarım sürecinde organ nakli ekibinin temel ihtiyaçlarının (yeme,içme,dinlenme vb.) karşılanmasına yönelik düzenleme yapılmak
- Beyin ölümüne karar vermek üzere ilgili branş uzmanlarını içerecek şekilde bir beyin ölümü kurulu oluşturmak
- Organ ve doku nakil komitesi kurmak ve etkin işleyişini sağlamak
- Organ bağışı hakkında sağlık personeli ve halkın farkındalığının artırılmasına yönelik faaliyetler gerçekleştirmek
- Organ ve doku alınabilecek potansiyel vericilerin saptanıp izlenmesi
- Beyin ölümü tanısı konulan her hastayı Bölge Koordinasyon Merkezine bildirmek
- Organ ve doku alım operasyonunu gerçekleştirebilecek alt yapı koşullarını, potansiyel vericinin izlenmesine imkanveren araç-gereci ve tıbbi ölüm durumunu saptayacak branşlara sahip hekimleri temin etmek
- Nakil merkezleri bakanlıkça istenilen tüm bilgileri TODS'a kaydetmekle yükümlüdür.
- Organ dağıtımı elektronik ortamda yapılır. Nakil merkezleri kendilerinde sıra bekleyen hastalara ait listeleri güncelleştirmek zorundadır. Organ ve doku dağıtımı, Bakanlıkça belirlenen esaslara göre yapılır.
- Alıcının TODS'a kaydını yapmak.
- Organ çıkarımı ve sonrasındaki süreçleri bölgesel ve ulusal koordinasyon merkezleri ile iletişim için de yürütülmelidir.

## 6.2 BAĞIŞ SÜRECİNİN KOORDİNASYON VE TAKİBİ

- Canlı verici adaylar Organ nakli koordinatörlüğüne başvuru yapan adaylar akrabalık değerlendirmesi yapılır. Adaylardan aile nüfus kayıt örneği, Nüfus cüzdanının noterden onaylı örneği, Eşlerden 2yıllık evlilik şartı (eğer hastalık evlendikten sonra ise süreden muaf), Verici adayının evli ise eşinin bilgisi olduğuna dair dilekçe alınır.
- Akrabalık değerlendirme formu doldurulup imzalanır.
- Verici adayı organ nakli polikliniğine gönderilir ve değerlendirilir. Değerlendirme sonrası dosyası tamamlanan adaylar için nakil konseyi toplanır ve verici olup /olamayacağına karar verilir.
- Verici olan adaylar TDİS sistemine kayıt edilir.
- Organ bağışı yapmak isteyen kişiler organ nakli koordinatörlüğüne başvuru yapar. Organ bağışı formu doldurulur ve imzalanır.
- Organ nakil koordinatörü formu TDİS sistemine yükler. Formlar resmi yazı ile il sağlık müdürlüğüne gönderilir.

## 6.3 ULUSAL BÖLGE KOORDİNASYON MERKEZLERİ İLE İLETİŞİM SÜRECİ

Organ nakil koordinatörlüğü UKM ve BKM organ bağışı ve verilerin sisteme yüklenmesi aşamalarında iletişim halinde olup koordinasyonu sağlar.

## 6.4 POTANSİYEL VERİCİLERİN BELİRLENMESİ

- Organ nakil koordinatörü yoğun bakım ve acil servis günlük ziyaretinde GKS:5 altında olan hastaları belirlenir ve izlemeye alır.

- Yoğun bakıma hasta yatıran uzman hekimler ve yoğun bakım hekimleri muayenelerinde beyin ölümü olabileceğini düşündükleri hastaları Organ Nakil Koordinatörüne bildirir.
- Takiplerinde GKS:3 olan Potansiyel donör adayını organ nakil koordinatörü tarafından beyin ölümü ekibine haber verilir ve ivedilikle toplanması sağlanır.

### 6.5 ORGAN VE DOKU BAĞIŞI TEŞVİKİ

- Organ nakil koordinatörlüğü organ ve doku bağışı için aşağıdaki çalışmalarını yapar.
- Organ bağışı konusunda eğitimler düzenler.
- Afiş, broşür ve görseller hazırlanır.
- Stant açılır.
- Radyo, TV ve yazılı basında haber yapılır.

### 6.6 BEYİN ÖLÜMÜ YÖNETİMİ

- Organ nakli koordinatörü Yoğun bakımda Gks:3 olan hastaları tespit eder ve beyin ölümü kuruluna haber vererek ivedilikle toplanmasını sağlar.
- Beyin ölümü ile ilgili testlerin yapılması, ilgili raporların yazılması, Beyin ölümü formun imzalanması sağlanır. BKM / UKM ye bilgi verilir.
- Formların TDİS sistemine kayıt edilir. Aile görüşmesi için saat belirlenir. Aile görüşmesi yapılır.
- Organ bağışı var ise gerekli belgeler doldurulur ve TDİS' e yüklerin. UKM/BKM bilgi verilir.
- BKM ile Koordineli süreç yönetilir.

### 6.7 VERİCİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

- Sağlık bakanlığının verici değerlendirme formundaki testler çalışılır ve form doldurulur. TDİS sistemine kayıt edilir.
- Yoğun bakım sorumlu doktoru bağışlanan organlar ile uygunluğu değerlendirir ve koordinatör TDİS e kayıt eder.

### 6.8 ORGANA ÖZEL SECİM KRİTERİ

- UKM 'nin güncel önerileri doğrultusunda belirlenir.
- Ulusal ve uluslararası kanıta dayalı rehberler doğrultusunda **Böbrek Nakli Red Kriterleri Talimatı** na göre uygulanır.

### 6.9 VERİCİ VEYA YAKINININ BİLGİLENDİRİLMESİ VE RIZASININ ALINMASI

- Organ nakli koordinatörü Beyin ölümü formu imzaları tamamlandıktan sonra potansiyel donör adayının ailesine Organ bağışı için Yoğun bakıma kolay ulaşabilecek görüşme odasında davet eder.
- Koordinatör kendini tanıtarak görüşmeyi başlar.
- Potansiyel donör adayının hastaneye gelişinden ve beyin ölümüne kadar olan süreci kısaca aile üyelerine özetler.
- Beyin ölümü gerçekleştiğini bu konuda sorularını olup olmadığını sorar.
- Baş sağlığı ve sabır dileklerini iletir. Bundan sonraki süreç ile ilgili bilgilendirme ve organ bağışı konuşmasını yapar.
- Aile görüşmesinde Bitkisel hayat ve koma ile beyin ölümü arasındaki fark, Raporun nasıl ve kimler tarafından hazırlandığı, Organ bağışının önemini anlatılması, Organ bağışının dinimizce uygunluğu, Vücudun şeklinin bozulmayacağı sadece ameliyat izinin olacağı ve cenazelerini ne zaman alacakları gibi konularda aileye bilgi vererek anlatır.
- Aile Organ Bağışına onay verirse yakınlık derecesi sırasıyla; Yasal vasisi, eşi, reşit çocukları, anne-baba, kardeş, bunlar yoksa yakınlığına göre diğer akrabalarından biri tarafından iki tanık huzurunda Aile İzin Formu doldurulur ve imzalanır. Organ Bağışına onay veren ve ailenin iletişim bilgileri alınır. Kadavra organ bağışı BKM' ye bildirilir.
- Canlı organ vericisinin rızası "**Canlı Verici Nefrektomi Bilgilendirme ve Rıza Belgesi**" ile alınır.

### 6.10 KADAVRA VERİCİNİN BAKIMI

Kadavra vericinin bakımı "**Beyin Ölümü (Donör)Hasta Bakımı Prosedürü**" ne göre yapılır

### 6.11 KADAVRA VERİCİ CENAZESİNİN HAZIRLANMASI VE TESLİMİ

- Organ nakil koordinatörü tarafından kadavra verici cenaze için aile ile görüşür.
- Cenazeyi ne zaman teslim alacakları konusunda bilgilendirilir.

- Ameliyatta başlamadan önce ve sonra aileye bilgi verilir.
- Cenaze morga indirilir. Aile isterse Trabzon Büyükşehir Belediyesinin cenaze hizmetlerinin telefon numarası verilir.
- İşlemler “*Yaşam Sonu İşleyiş Prosedürü*” ne göre yapılır.

## **7.0 İLGİLİ DÖKÜMANLAR**

**7.1** Organ Bağış formu

**7.2** Akrabalık değerlendirme formu

**7.3** Aile izin formu

**7.4** Verici değerlendirme formu

**7.5** Beyin ölümü formu

**7.6** Potansiyel donör adayı formu